

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska letaka celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate, Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SCLOVENE

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in sprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Vojno poročilo št. 840

Sovražni poskus izkrcanja pri Tobruku je popolnoma spodletel

Sramoten angleški napad na bolničarsko ladjo

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

To noč se je sovražnik, potem ko je z velikim številom letal dalj časa napadal, s pomočjo padalcev skušal izkrcati z lahkih pomorskih sredstev na področju Tobruka. Napad je podpiralo šest vojnih ladij, in sicer križark in rušilcev. Italijanska in nemška obramba sta takoj posegli in sta odločno razbili sovražni poskus. Zasedi sta bili dve vojni ladji in zažgani. Ena se je pozneje potopila. Nemški lovci so v boju sestrelili dve letali, protiletalsko topništvo v trdnjavi Tobruk pa je zadelo in sestrelilo štiri letala.

Bolniško ladjo »Arno« je v noči na 10. september napadlo in potopilo angleško torpedno letalo, in sicer približno 40 milj od Tobruka, kamor je ladja šla po ranjence. Ladja je vozila s prizganimi lučmi in je imela močno razsvetljene vse predpisane znake. Večino osebja, med njimi tudi bolničarke Rdečega križa, so mogli rešiti. Družinski člani žrtve so bili obveščeni.

Rim, 14. sept. AS. Ni še poteklo teden dni, odkar je angleško letalstvo napadlo bolniško ladjo »Aquila«, ki se je kakor po čudežu rešila, je angleško letalstvo dne 10. septembra ob enih zjutraj napadlo bolničarsko ladjo »Arno«. Tokrat je imelo to barbarsko dejanje, ki ga mora civilizirano človeštvo kar najbolj obojevati, svoj žalosten konec. Ladja »Arno« je vozila z vsemi prizganimi lučmi in je imela vse predpisane znake. Toda Angleži so jo v kljub temu torpedirali in potopili. Štirje mornarji in 23 bolničarjev je našla smrt pri izvrševanju svoje plemenite službe. Ta nečloveški napad se pridružuje dolgi vrsti drugih grdih dejanj, ki so jih zakrivila Angleži.

Spomniti se je treba, da so angleška letala lanske leto torpedirala v pristanišču Valone bolničarsko ladjo »Poc«. Dne 29. julija tega leta so Angleži bombardirali bolničarsko ladjo »Citta di Trapani«, nekaj milj severovzhodno od Derne. Angleška letala so tudi večkrat napadla italijanska letala, ki so določena za reševalno službo in imajo predpisane znake.

Ta zverinska dejanja so kršitev mednarodnih zakonov, ki jih Anglija zadnje čase tako ponavlja. Tri taka dejanja v 40 dneh ni mogoče pripisovati zmoti ali pa osebni pobudi, ampak je bilo to dejanje izvršeno na ukaz. Vsekakor pa ta dejanja dokazujejo, kakšne so metode takozvanih branilcev civilizacije.

Boji v mestnih utrdbah Stalingrada

Napadi na sovražna zbirališča vzhodno od Volge — Sovražni napadi pri Rževu propadli

Hitlerjev glavni stan, 14. sept. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Vzhodno od Novorosijska smo zavzeli sovražno višino.

Ob Tereku so nemške čete prebile žilavo branjene postojanke in so prizadevale sovražniku krvave izgube.

V trdnjaskem območju Stalingrada so napadale čete armade vdre v utrdbe ob mestni meji, dasi so sovražni odpor podpirali najmočnejši topovi. Nemške čete so v naskoku zavzele gospodujoče višine severovzhodno od sredine mestnega področja. Pri brezuspešnih protinapadih je sovražnik izgubil 29 tankov.

Mocne skupine letalstva so sodelovale pri teh bojih in so uspešno bombardirale sovjetske sile, ki jih je sovražnik znova pripeljal vzhodno od Volge. Ponoči in podnevi so letala bombardirala letališča severno in vzhodno od mesta.

Na bojišču pri Donu so nemške in madžarske skupine uspešno izvedle napad. V hudih bojih je bilo s pomočjo letalstva odbitih več sovražnih napadov in uničenih 13 tankov.

Pri Rževu so tudi večerj propadli sovražni napadi, ki jih je podpiralo močno topništvo in tanki.

Južno od Ladoškega jezera so se ponesrečili številni krajevni sovražni napadi pri obojestranskem živahnem topniškem in letalskem delovanju.

V pretekli noči so sovjetska letala priletela nad vzhodno pokrajino. Posamične bombe, ki so jih metala brez načrta, so napravile le majhno stvarno škodo.

Po brezuspešnih dnevnih motilnih poletih nad zahodno Nemčijo so skupine angleškega letalstva v noči na 14. september izvedle strahovalni napad na mesto Bremen. Civilno prebivalstvo je imelo žrtve. V stanovanjskih predelih mesta so izbruhnili požari in je nastala stvarna škoda in škoda na poslopljih. Med drugim je bilo zadetih več cerkva, bolnišnic in kulturnih spomenikov. Po dosedanjih poročilih je bilo sestreljenih 14 napadajočih bombnikov.

Ponesrečeni poskusi izkrcanja

V noči od 13. na 14. september je poskusila angleška izkrcevalna skupina v kateri je bilo pet častnikov in en narednik, pristati ob francoski obali Rokavskega preliva in sicer vzhodno od Cherbourga. Skupino so spoznali, ko se je hotela blizati, začeli so njanjo streljati in čoln je bil zadet v polno ter se je potopil. Zajeti so bili trije častniki in neki de Gaulleov mornariški častnik. Mrtva sta bila neki major in narednik.

Pri Tobruku je sovražnik ponoči poskušal pristati in izkrcati se s pomočjo pomorskih in letalskih sil. Ta poskus se je ponesrečil zaradi takojšnjega posega italijanskih in nemških čet.

Dve sovražni ladji sta bili zažgani in je bilo mnogo sovražnikov ujetih. Nemški lovci so v letalskih bojih sestrelili dve letali, štiri letala pa je sestrelilo protiletalsko topništvo Tobruka.

Berlin, 14. sept. AS. Iz vojaškega vira se je izvedelo, da je majhno število sovjetskih letal ponoči izvedlo polete na nekaj pokrajin v vzhodni Nemčiji. Bombe so napravile nepomembno škodo.

Berlin, 14. sept. AS. Ponoči so angleški bombniki napadli nek kraj v severozahodni Nemčiji. Iz vojaškega vira poročajo, da so letala metala zažigalne in rušilne bombe na stanovanjske predele v nekem pristaniškem mestu,

kjer je prizadejana škoda velika. Po poročilih, ki so do sedaj prispela, je bilo 15 sovražnih letal sestreljenih.

Uspehi nemških podmornic

Berlin, 14. septembra. AS. Pristojni krogi opozarjajo na dejstvo, da so v preteklem tednu nemške podmornice potopile vsega 35 trgovskih ladij s skupno tonažo 229.500 ton. Podmornice so potapljale te parnike na Atlantiku, ob Kanadski obali, na reki San Lorenzo in ob vzhodni obali Združenih držav, prav tako pa tudi ob zahodni afriški obali. Podmornice so te ladje potopile ali iz konvojev, ali pa posamično.

Timošenkova vojska se pri Stalingradu ne bo mogla umakniti

Berlin, 14. septembra. AS. Po poročilih, ki so to noč prispela z vzhodnega bojišča, so čete Osi večerj in predvečernim izsilile več prodorov na obeh glavnih odsekih južnega bojišča in to bo omogočilo, da si bodo Nemci in zavezniki zagotovili možnost obštetnega napredovanja in da si bodo prav tako zagotovili taktične prednosti. Vse to daje slutiti, da se bodo naslednje operacije prav hitro razvijale. To, da so nemške čete v južnem delu Stalingrada zavzele močno utrjene postojanke, bo vsekakor odločilno vplivalo ne samo na usodo prestolnice ob Volgi, kajti usoda tega mesta je že dolgo odločena, ampak bo s tem zadan silen udarec Timošenkovi armadi, kateri se najbrž ne bo posrečilo izmuzniti.

V odseku pri Nevi so sovjetske čete pod zaščito topništva in oklopnih oddelkov hotele ustvari

riti oporišče tostran reke. Zaradi takojšnjega posega Nemcev, se je ta poskus ponesrečil.

Na bojišču pri Tereku je nemška pehota razpršila močne sovražne skupine, ki so se pripravljale za napad. Sovražnik je imel velike izgube.

V odseku pri Rževu je sovražnik izvedel več novih krajevnih napadov. Napadal je zlasti s tanki in topništvom. Vsi ti napadi so bili odbiti. Nemške sile so silovito prešle v protinapad in vdrele globoko v sovražne postojanke.

Jugovzhodno od Ilmenskega jezera na bojišču pri Volhovu in jugovzhodno od Ladoškega jezera se je delavnost sovražnikov omejevala na nekaj krajevnih poskusov, ki pa niso rodili nobenega sadu.

Med letalskimi spopadi v severnem odseku so nemški lovci sestrelili 13 sovjetskih letal, sami pa niso imeli nobenih izgub.

Nemiri v Indiji se ne poležejo

Bangkok, 14. sept. AS. Iz Bombaya prihajajo poročila, ki pravijo, da je v vsej Indiji prišlo do novih nemirov in neredov proti Angležem. V Danipurju v Bengaliji je policija streljala na množico. 5000 manifestantov se je zbralo in ti so hoteli izropati luščilnico riža. Med streljanjem je bilo nekaj mrtvih in zelo mnogo ranjenih.

Demonstranti so v Edunliju zažgali pošto palačo. V Diunki Sadarju je množica med demonstracijami proti Angliji streljala na policijo, policija pa je nato streljala na množico. Zelo mnogo oseb je bilo ranjenih. Arhiv v Crovnporeju je bil zažgan.

Bangkok, 14. sept. AS. V Madrasu je prišlo do velike protiangelske demonstracije, katere se je po vsej verjetnosti udeležilo okrog 30.000 Indijcev. Množice so v strnjenih vrstah korakale po ulicah in nosile napise, kakor ra pr.: »Živela

svobodna Indija«. Oblasti so izdale vse varnostne ukrepe. Na več točkah v mestu so bile pripravljene skupine čet in konjenikov, pred vladno palačo pa je bilo šest oklopnih avtomobilov. Toda demonstracija se je končala brez spopadov. Pač pa je prišlo do težkih neredov v pokrajinah, povzročilo pa jih je dejstvo, ker so oblasti zaradi nedavnih spopadov in nemirov naložile prebivalstvu hude kazni, ki so se gibale od 50.000 do 124.000 rupijev. Osrednja vlada je poslala v te kraje posebne uradnike, ki so imeli namen te globe izterjati. Toda povsod so te uradnike sprejeli zelo neprijazno in zato niso mogli svoje dolžnosti izpolniti. Vseposvoj so ljudje ostro odklonili plačilo kazni. Čeprav je vmes posegla policija, se položaj ni izboljšal, pač pa je prišlo do mnogih metežev in spopadov, ki so zahtevali več mrtvih in več ranjenih. V Bombayu je bilo pod sumom sabotaže ali pa zaradi tega, ker so zapustili delo, aretiranih 300 delavcev.

Evropski mladinski kongres na Dunaju

Na kongres je prišel tudi general Galbiati — Močno zastopstvo italijanske mladine, ki ga vodi Tajnik fašistične stranke

Dunaj, 14. sept. AS. General Galbiati, načelnik štaba fašistične milice je danes zjutraj prišel na Dunaj, da se bo udeležil prve seje kongresa evropske mladine.

Na postaji je generala sprejel in pozdravil glavni poveljnik Hitlerjevske mladine Axmann in druge ugledne osebnosti.

Vsa inozemska zastopstva, ki se udeležujejo kongresa, so bila opoldne sprejeta v Burgu in sicer jih je sprejel glavni tajnik italijanske fašistične stranke Vidussoni, državni vodja mladine in gaudier na Dunaju Baldur von Schirach in vodja hitlerjevske mladine Axmann. Navzoči so bili tudi general Galbiati, dr. Ley in glavni ravnatelj Italijanov v tujini de Cicco.

Uvodna seja evropske mladinske zveze, ki je bila ustanovljena, bo danes ob 14.45.

Rim, 14. sept. AS. V soboto zvečer so odpotovali iz Rima tajnik stranke Vidussoni, ki je tudi glavni poveljnik GIL-a, minister Ricci, podpoveljniki GIL-a Sellani in Bonamici ter voditelji moškega in ženskega oddelka glavnega stana GIL-a. Na postaji so se od njih poslovili podtajnik stranke Farnesi, podtajnik GUF-a d'Este, nemški veleposlanik von Mackenzen, mestni zvezni tajnik, šef kabineta zunanega ministrstva in načelnik ceremonijalnega oddelka istega ministrstva. Italijanska delegacija potuje v Nemčijo k ustanovnemu zborovanju za ustanovitev evropske mladinske organizacije, katero bo od 13. do 19. septembra na Dunaju. Pobuda za ustanovitev te evropske zveze je prišla od GIL-a in hitlerjevske mladine v namenu, da bi se mladinsko gibanje razširilo tudi na druge narode Evrope po zgledih italijanske in nemške mladine. Na zborovanju bodo sodelovali predstavniki 14 mladinskih organizacij. Italijanskemu zastopstvu se

bosta na Dunaju pridružila tudi general Galbiati in general De Cicco.

Dunaj, 14. sept. AS. Večera zvečer ob 22 je prišlo na Dunaj odposlanstvo GIL-a pod vodstvom tajnika stranke Vidussonija in ministra Riccija. Sprejel ga je nemški voditelj mladine Baldur von Schirach, ki je vstopil v vlak v St. Vidu in se z njimi peljal na Dunaj. Na dunajski postaji sta gostom izkazala časti oddelka vojske in hitlerjevske mladine. Med predstavniki civilnih in vojaških oblasti je bil tudi glavni poveljnik hitlerjevske mladine Axman, več pokrajinskih vodij, poveljnik romunske mladine Iliescu, glavni poveljnik bolgarske mladine Kleckov, glavni poveljnik slovaške mladine Maček, potem poveljniki belgijske, danske še drugih narodov Evrope. Navzoči pa so bili tudi člani italijanske poslanstva, glavni konzul Romano ter funkcionarji dunajskega fašija.

Papež sprejel skladatelja Mascagnija in njegovo čudežno ozdravljeno nečakinjo

Vatikan, 14. ept. AS. Sveti oče je danes dopoldne v zasebni avdienci sprejel italijanskega skladatelja Pietra Mascagnija, akademika Italije. Skladatelj je spremljal njegova nečakinja, ki je pred kratkim čudežno ozdravela, dasi so zdravniki proglasili bolezen za neozdravljivo.

Praznik japonskega letalstva

Tokio, 14. sept. AS. Vsa Japonska se pripravljala na praznik japonskega letalstva, ki bo dne 20. septembra. Ob tej priliki bodo odprli celo vrsto zasebnih letalskih prog, ki bodo zlasti vezale Japonsko z novimi ozemlji v južnem delu Tihega morja. Japonska letalska druž-

ba računa, da bo dnevno lahko organizirala 10 poletov proti jugu z velikimi letali po 20 do 30 ton. Progo Tokio-Batavia, ki je dolga 6000 km, bodo letala preletela v 24 urah. Tako bo Java najhitreje zvezana z Japonsko. Letalska družba ima mnogo 4 motornih letal po 20 ton, ki bodo predelana in povečana. Njihov akcijski radij bo znašal 3000 milj.

Opozicija proti predsedniku egiptске vlade narašča

Ankara, 14. septembra. AS. Iz Kaira poročajo, da v stranki Nahas paše narašča opozicija proti predsedniku egiptске vlade. Predsednik egiptске vlade Nahas paša se je pred kratkim moral v posebni izjavi izjaviti zaradi svojega sodelovanja z angleškim veleposlanikom. Njegove besede pa so med člani vavdiščne stranke izzvale veliko nezadovolje. Sprožilo se je celo gibanje proti predsedniku egiptске vlade, katerega se zlasti udeležuje mladina.

Z vsega sveta

Bolgarija

Kralj Boris je sprejel in se zelo dolgo pri- srčno razgovarjal z italijanskim poslanikom grofom Magistratjem. Italijanski poslanik je bolgarskemu vladarju predstavil novega italijanskega pomorskega pribočnika.

Turčija

Bolgarsko trgovsko zastopstvo se je prišlo v Turčijo pogajati za povečanje blagovnega prometa med Bolgarijo in Turčijo. V Turčijo bo te dni prišlo tudi švicarsko trgovsko zastopstvo. Objavljeno je bilo, da je turška vlada sklenila imenovati na turškem poslanstvu v Sofiji osebnega trgovskega strokovnjaka.

Norveška

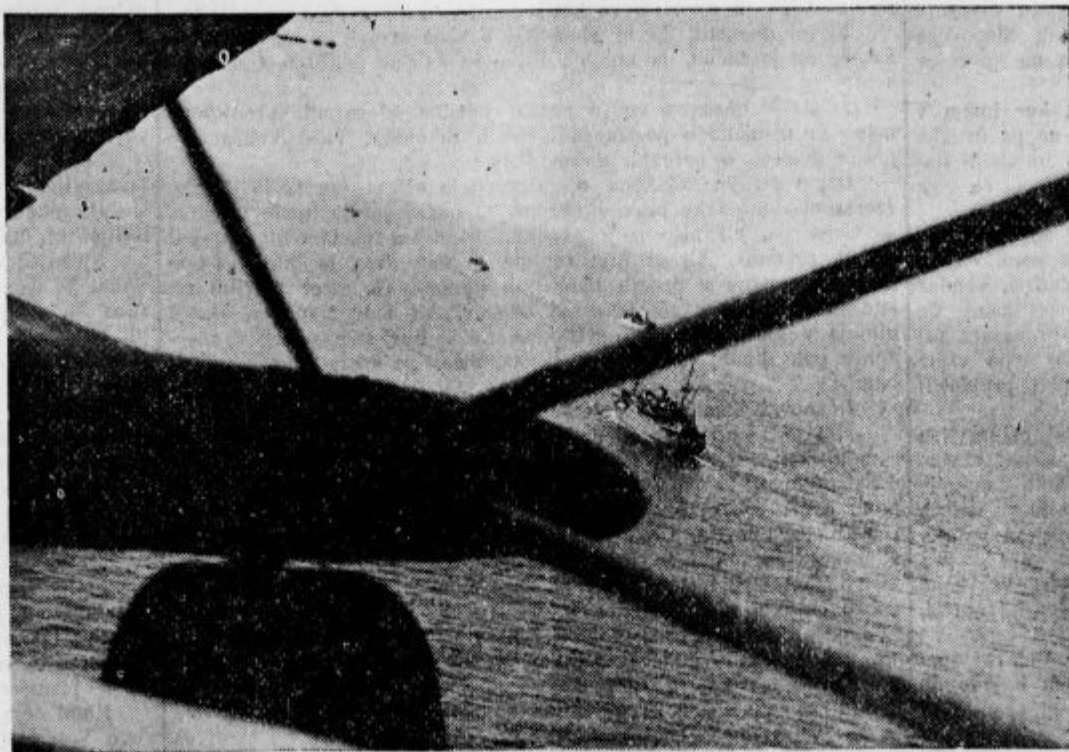
Med Norveško in Nizozemsko je bila v teh dneh sklenjena trgovska pogodba, ki bo veljavna do konca tega leta. Kontigenti blaga pa, ki ne bi bili porabljeni letos, bodo porabljeni do konca aprila 1943.

Združene države

Letalo, ki je izvajalo vaje nad »Curtusovo« letalsko tovarno v Bufalu, je treščilo na tla. Dve osebi sta mrtvi, 42 pa ranjenih. Letalec se je rešil s padalom.

Spopadi med ameriški in angleškimi vojniki

Lisbona, 14. sept. AS. Skoraj dnevno prihaja do spopadov med ameriški in angleškimi vojniki. Ti spopadi pač jasno izpričujejo, kako lažne so govorice angleške propagande, ko podarja, da vladajo bratske zveze med angleškimi in ameriški vojniki. Večkrat so se ti incidenti poosttrili, ker se vojniki napijejo in pride nato do izzivanja in tepežev. Tako piše »Times«, da so ameriškega vojaka Williamsa Davis postavili pred vojno sodišče, ker je v nekem zabavišču z bajonetom zaklal angleškega vojaka Loughlina.

Italijanska letala spremljajo konvoj na Sredozemskem morju.

Heinrich Sange:

O ježu, ki se je hotel česa naučiti

V deželo je prišla jesen. Zunaj je divjal veter in trgal z dreves liste, na skednjevo streho je lil dež.

»Kakšno vreme,« je vzdihnil jež, ki je s svojo ženo gledal skozi okno. »Za danes morava pač potpeti in si moreva samo dalje pripravljati svoje zimsko bivališče. Žena, si spravila vse liste na kup, kot je treba?«

Pozorno je pregledal svoje bivališče. To je bil precej velik, nizek in temen prostor pod skednjevo streho. Od zunaj je vodila v stanovanje luknja, skozi katero je šel nek železen drog. Ta drog pa je bil zvezan z mlatilnico, ki je stala v skednji in kadar je kmet mlatil, je stari stroj tako brenčal, brnel in ropotal, da se je ves pod tresel in ni bilo razumeti niti besedice. Takrat tudi nisi smel iti skozi okno, ali boljše rečeno vrata, kajti drogovec se je vrtelo in zunaj so prskali konji pred vitlom. Sicer pa je bilo tam notri zelo toplo in prijetno, čeprav se je dihurjeva družina, ki je stanovala poleg, včasih prepirala in prepevala ter razširjala neprijetne duhove. — Toda katero stanovanje je popolno? — To je imelo še prednost, da so vanj večkrat zašle miši, ki so iskale zrna, odpadla pri mlačvi.

Prav za prav je oče jež prišel sem slučajno, ko ga je nekoč zasledovala lisica in se ni vedel drugače rešiti. Sedaj pa mu je bilo v njegovem sijajnem bivališču tako všeč, da si ni nič več želel ven.

»Kako sem lačen!« je naenkrat rekel svoji ženi. »Kmet dolgo ni mlatil, nič miši ni videti. Zunaj je pa tudi na tesno s hrano. Stari polži, deževniki, žabe in kače so se poskrili, kaj more nas eden še najiti! Celo jabolka in hruške so postale redke. Najboljše je, da pohitva in skon-

čava ter potem zlezeva v svoje mehko ležišče in prespiva vse skrbi, mraz in lakoto!«

»Da, oče,« je odgovorila ježeva žena, »težko je najti hrane, imas prav. Toda če bi se bil ti več naučil, bi lahko vsak dan jedli mastno meso.«

»Kako?« je začuden vprašal jež. »Kakšno zvezo ima to z učenjem?«

»Pravim samo, kar sem čula od gospe Fifi,« je odgovorila ježevka. »Ko sem šla večerj po listje, je sedel v vrtu stari Nero in glodal kost. Njegova žena je stala zraven, toda ta grozni požeruh ji ni ničesar privoščil. Če se je približala, je zarenčal vanjo in ji pokazal zobe. — Pa sem rekla gospej Fifi: Da, komur je dobro in lahko vsak dan je meso! — Moja ljuba ježevka,« je nato z viška odgovorila, »moj mož se je veliko naučil. Če bi vaš mož znal toliko, bi imel tudi vsak dan mastno meso!« — »Zato mislim, oče,« je ježeva žena zaključila, »da sedi in se kaj nauči. Saj časa imamo dovolj in vreme ni več za sprehajanje. Jaz bom skočala ležišče, ti pa pojdi ta čas k mojstru viru v šolo. Poglej, ljubi mož, potem bova vsak dan jedla mastno meso.«

To jež sicer ni bilo posebno všeč, popraskal se je po šestinasti glavi in zlovoljno godrnjal v brado, toda bil je poštenjak in je priznal, da ima žena prav. Naučil se res ni veliko, in časa je imel tudi dovolj. Torej je sklenil poizkusiti in iti k učitelju viru v šolo. Vsak dan imeti ni mizi mastno meso, to se je že izplačalo.

Naslednje jutro se je res odpravil v gozdno šolo. Ker pa je hodil že bolj počasi, je prišel že prepozno. Vir je bil že sredi predavanja o vzgoji otrok. Vsi učenci, ptiči, srne in zajci so pazljivo poslušali modrega učitelja. Ko se je sopihačji in kašljajoči jež vrnil v krog zbranih poslušalcev in ga je učitelj opazil, je planil z glavo iz dupla ven in zavpil na kalico miru: »Kaj pa hočeš tukaj, ti bodeči možakar?« — »Rad bi se kaj naučil!« je skromno odgovoril jež. — »To je prepozno,« je nevoljno zabundal mojster. »Poberi se spet domov!«

Kaj naj bi naredil ubogi jež? Moral je oditi,

drugače bi bilo mogoče slabo z njim, kajti ostre, svetle učiteljeve oči so se zelo čudno iskriale. Ko je prišel domov, žalosten in potr, je vprašala ježevka: »No, kaj si že tu? Je že konec šole?« — »Ne, še,« je boječe odgovoril jež, »ampak sem prišel in mojster me je spodil.« — »Moraš iti jutri pač eno uro prej,« je rekla ježevka. — »Bom pač moral!« je vzdihnil jež.

Res je bil naslednje jutro prvi tam. Učitelj se je ravno pripravil na predavanje. Kavjo je že popil, dolga pipa se je kadila in bil je dobre volje. »No, mali možek, si spet tu!« je dobrovoljno vzkliknil. — »Da, tokrat sem šel ob pravem času, da ne bi prišel prepozno,« je skromno odgovoril jež. — Tedaj se je vir zakrohotal in rekel: »Ne, nisem mislil tega, moj ljubi. Hotel sem ti samo povedati, da si prestar za učenje, da je zato zate prepozno; kajti česar se Janezek ne nauči, Janez ne zna.« — »Ah, takol!« je potr zammral jež. »Vaša milost že ve. Saj sem si kar mislil, da ne bo nič. Iz svinjskega ušesa ni mogoče napraviti svilene mošnje. — No, zbogom, mojster!«

»Pač ne bo nič z mastnim vsakdanjim mesom,« je med potjo zlovoljno mrmral. »No ja, bilo bi lepo, ampak meni je vseeno, samo žena. Oh, ženske, ženske! Kaj te vse hočejo od mož! Jodi, denarja, odkod naj pa jemlje v teh dragih časih?« — Ko je tako govoril predse in počasi šel po neki drugi poti domov, je naenkrat zagledal na sredi poti mošnjo polno tolarjev in cekinov. Najprej se je kar ustrašil in se bal pobrati mošnjo. Končno si je le upal. »Če jo pustiš ležati,« si je mislil, »jo vzame pa kdo drug. In saj je ne boš obdržal!« — Ne, najdeno je treba takoj nesti k sodniku, da bo pravi lastnik prišel do svojega. Tako lepo se je odločil, spravil mošnjo in dobre volje stekel domov.

»Oj, oče, kaj si že spet doma,« je zavpila ježevka. — »Da, mati,« je smeje odgovoril jež. »Mojster vir je menil, da sem za učenje že prestar. Pa poglej, kaj sem našel na poti domov! Nabito mošnjo zlata in srebra.« — »Oče nebeski!

je zavpila žena. »Potem sva pa bogata, mož!« — »Midva?« je začuden vprašal jež. »Kaj je denar najin? — Se danes ga bom nesel k sodniku; ta naj vse skupaj preišče. Ne! nino seveda lahko zahtevava. — Sedaj mi pa ne govori več o denarju, jaz hočem ostati pošten!« — »Imas prav, oče,« je rekla ježevka, »kar takoj ga nesi tja.«

Jež se je torej odpravil k lisjaku, ki so ga živali zaradi njegove zvijačnosti izvolile za sodnika. Sicer stari pošten jež ni imel mnogo skupnega s prekanjenim lisjakom, toda če je hotel denar oddati, je moral k njemu. Pa se je oče jež zanesel tudi — kakor že večkrat — na svoji bodečasti oklep. — »Če mi bo pa kaj hotel,« si je mislil, »se bom pa zvil in me ne bo doma.« Srce mu je močno bilo, ko se je bližal sodnikovevemu gradu. Že od daleč je videl sodnika, ki je ravno zasliševal nekega zajca. Ubogi dožgo-uheec je prav žalostno kričal, kajti lisjak ga je zgrabil, najbrž, da bi ga prisilil k priznanju in stražnik krokar je sedel na veji in goltno gledal dol.

»Kaj pa hočeš?« je lisjak nahrnil ježa, ko ga je zagledal. »Kdo si drzne motiti nas pri izvrševanju našega težkega poklica?« — Imel je namreč slabo vest in se je bal, da bi jež pripovedoval drugim živalim, kakšne vrste je njegovo sodstvo.

»Brez zamere, vaša milost,« je ponižno odgovoril jež, »našel sem mošnjo denarja, rad bi jo oddal.« — »Kdaj si jo našel?« je zavpil lisjak, ki bi se rad brž znebil ježa. — »Ko sem prišel iz šole,« je skromno odgovoril jež. — »Od tega je pa že nekaj minilo, norec stari!« je zalajal lisjak. »Stvar je zastarela, in denar sploh nima več nobene vrednosti. Kaj hočeš vleči oblast za nos? Izgubi se s svojim plesnivim denarjem vred, osel, če ne ti bom že pokazal!«

Očetu ježu tega ni bilo treba dvakrat reči, brž je odšel. »No, če noče imeti denarja, ga moram pač obdržati,« se je med potjo mugal. »Je pa le dobro, če gre človek v šolo. Sedaj bomo lahko mi tudi jedli vsak dan mastno meso.«

Mali oglasi

Objave

Za tvrdko Anton Kovačič

splošno pečarstvo, se vsa naročila sprejemajo v restavraciji »Šestica« pri blagajničarki. — Prosim stranke, dase poslužujejo tega naslova.

Sobe

Iščejo:

Opremljeno sobo

išče gospod s 1. oktobrom za stalno. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalen 5010«.

Službe

Dobe:

Raznašalko sprejme

tvrdka Teršan, Kongresni trg 14.

Prodamo

Heraklitne plošče

ima na zalogi Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ulica 22, telefon 25-13.

Drugi lahen naliiv v septembru

Ljubljana, 14. septembra.

Druga leta je navadno september prinašal po Malem žmarnu hude deževne dneve, ko je neprestano deževalo ter so se vrstili močni naliivi, da so začele reke prestopati bregove in so nastajale velike jesenske povodnji. Letošnji september je bil dosegel prav ekop z dežjem, odmeril ga je zemlji razmeroma male porcije. V 14 dneh sta bila dva deževna dneva. Prva ploha se je vtila 7. septembra in je bilo takrat 6.9mm dežja. Naliiv je trajal od 15.10 do 25 minut.

Po prvem naliivu se je sicer ozračje močno ohladilo, toda kmalu so spet nastopili vroči dnevi. Dnevni temperaturni maksimum je bil še vedno

tako visok, da je bilo te dneve treba prištevati med vroče. Preteklo soboto je bilo zelo soparno. Bilo je podnevi do +30°C vročine. Tudi nedelja je bila vroča, soparna. Dnevni maksimum je bil +29.4°C, torej za malenkost nižji od sobote. Ko je barometer 11. t. m. dosegel najvišje stanje 772.1mm, je začel nato počasi padati in dosegel v nedeljo jutraj stanje 766.3 mm. Nedelja, kakor so bile poprejšnje, je bila prav ugodna za kopanje. Kopalna sezona zato še ni na Ljubljani nehala. Še vedno vlada tam živahno vrvenje in drvenje.

V nedeljo proti večeru so se na severni strani pojavili kopičasti deževni oblaki. Severna in severovzhodna stran sta bili popolnoma zatemnjeni, nasprotno jugozapadni del okolice je bil jasen in čist s Krimom vred. Votlo je grmelo. Trenutno so se oblaki razpršili, toda pozneje je postalo nebo popolnoma zatemnjeno. In ob 19.25 smo dobili v

Ljubljani pohleven naliiv. Deževalo je nato skozi do 20.50. Po nekaterih krajih je bil naliiv razmeroma močan, drugod je bilo manj dežja. V tem času je po ombrografu padlo v Ljubljani 4.7mm dežja.

V dveh dneh septembra smo imeli v Ljubljani skupno 11.6mm dežja. Tako vroč september je bil n. pr. leta 1892, ki je splošno zaznamoval samo 9 deževnih dni, a 124.9mm dežja. Takrat so bili gotove dneve siloviti naliivi, drugače pa je vladala prav tako huda vročina kakor letos.

Vroči septembrski dnevi zelo vplivajo na zorenje grozdja. Sedaj je že na mnogih brajdah v mestu in v okolici črno grozdje dozorelo. Druga leta je to grozdje navadno dozorelo takole sredi oktobra, letos je že dozorelo za mesec dni poprej. To grozdje je drugače izredno sladko, ima obilo sladkorja.

MICRO

IL CARBIO PER BICICLETTE PIU' PICCOLO E PIU' LEGGERO DEL MONDO
NAJMANJSE IN NAJLAŽJE PRETIKALO ZA KOLESA KAR JIH JE

MARIO RODA - FIORENUOLA D'ARDA - (PIACENZA)

Umrl nam je naš srčno ljubljani in predobri soprog, oče, stari oče, brat, stric, svak in tast, gospod

Černe Franc

veterinarski inšpektor v p.

14. septembra 1942, po kratki težki bolezni, previden s tolažili svete vere. Pogreb blagegt pokojnika bo v sredo, dne 16. septembra 1942, ob pol 4 popoldne z Žal, iz kapele sv. Andreja na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 14. septembra 1942.

Zalujoče rodbine: Černe, Trajkovič, dr. Blejec, ing. Modic, ing. Kalaš, Jenko in ostalo sorodstvo.

Umrla nam je naša ljubljena soproga, dobra mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

Marija Vidic

roj. Sajovic

soproga ravnatelja Hranilnice kmečkih občin v pok.

po kratki mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere. Pogreb predrage rajne bo v torek, 15. septembra 1942 ob pol 3 popoldne z Žal, iz kapele sv. Nikolaja na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

Ljubljana, dne 13. septembra 1942

Globoko žalujoče rodbine:

Vidic, Krulej, Sajovic in ostalo sorodstvo.

Giovanni Verga:

64

Tone Nevolja

Roman

Mena je v resnici čakala svojega brata za vrati, z rožnim vencem v roki in tudi Lia, ki ni povedala ničesar o tem, kar je vedela, ki pa je bila bleda kot mrlič. In boljše bi bilo za vse, da bi bil Tone šel mimo po Nerovi ulici, namesto da bi zavil po stezi. Don Mihael je zares bil tam ob eni uri po polnoči in je trkal na vrata.

»Kdo je, ob tej uri?« je rekla Lia, ki je skrivaj obrobjala svileni ruto, za katero je donu Mihaela nazadnje uspelo, da jo je vzela. »Jaz sem, don Mihael. Odprite, ker moram nujno govoriti z vami!«

»Ne odprem, ker so vsi v postelji in moja sestra je tam za vrati, da čaka Toneta.«

»Če vas vaša sestra sliši odpirati, nič zato. Prav za Toneta gre in je to nujna zadeva. Nočem, da gre vaš brat v ječo. Odprite mi vendar, kajti če me vidijo tu, izgubim kruh.«

»O, devica Marija!« je tedaj pričelo dekle.

»O, devica Marija!«

»Zaprte nocoj svojega brata v hišo, ko se bo vrnil. Toda ne povejte mu, da sem jaz bil tu. Povejte mu, da je boljše, če je doma. Povejte mu tole.«

»O, devica Marija! O, devica Marija!« je ponavljala Lia, s sklenjenimi rokami.

»Zdaj je v krčmi, toda mora tudi mimo. Čakajte ga na vratih, ker je boljše zanj.«

Lia je plakala potihoma, z rokami na obrazu, da bi je ne slišala njena sestra in don Mihael, s pištolo na trebuhu in s hlačami podvitimi v škornje, jo je videl, kako joče. »Zaradi mene ni treba nocoj nobenemu, da je nemiren ali da joče, boš Lia, toda tudi jaz sem v nevarnosti kot vaš brat. Če se mi tedaj pripeti kaka nesreča, mislite na to, da sem vas prišel opozoriti in da sem tvegaj, da izgubim kruh zaradi vas!«

Tedaj je Lia dvignila obraz z rok in ga je pogledala z očmi, polnimi solza. »Bog vam plačaj to usmiljenje don Mihael!«

»Nočem biti plačan, boš Lia. Napravil sem to za vas in zaradi ljubezni do vas.«

»Zdaj pojdite, ker vsi sp! Pojdite, za božjo voljo, don Mihael!«

Don Mihael je odšel, ona pa je ostala za vrati in molila rožni venec za svojega brata. Prosila je Gospoda, naj bi ga napotil tam naokoli.

Toda Gospod ji ga ni napotil. Vsi štirje, Tone, Počasné, Rok Spatu in Loccin sin so se plazili čisto počasi vzdolž zidov ob stezi in ko so prispeli na »sciaro«, so si sezuli čevlje ter so nekaj časa prisluhnili, nemirni in s čevlji v roki.

»Ničesar ni čuti,« je dejal Počasné.

Deževalo je dalje in s »sciaro« je bilo slišati edino godrnjanje morja tam spodaj.

»Človek ne vidi niti preklinjati,« je rekel Rok Spatu. »Kako bodo dospeli do golobih kleč v tej temi?«

»Vsi so izurjeni ljudje. Poznajo obrežja ped za pedjo, z zaprtimi očmi,« je odgovoril Počasné.

»Toda jaz ničesar ne čujem!« je pripomnil Tone.

»Res je, ničesar ni čuti. Toda biti morajo tam doli že precej časa,« je odvrnil Počasné. »Tedad je boljše, da se vrnemo domov,« je dodal Loccin sin.

»Ti, zdaj ko si se najedel in napil, misliš edinole, da bi se vrnil domov. Toda če ne boš molčal, te vržem z brco v morje!« mu je rekal Počasné.

»Dejstvo je, da mi je v nagledu prebiti noč tu, brez vsakega dela,« je zagodrnjal Rok.

»Zdaj bomo videli, če so tam ali niso,« In pričeli so skovikati.

»Če slišijo straže dona Mihaela, bodo takoj pritelek sem, kjti ob taki noči, kot je ta, skovirji ne hodijo okoli,« je dejal Tone.

»Tedad je boljše, da odidem, ker nihče ne odgovarja,« je zavajkal Loccin sin.

Vsi štirje so si pogledali v obraz, čeprav se niso videli in so mislili na ono, kar je bil rekel Tone gospodarja Toneta.

»Kaj naj napravimo?« je znova dejal Loccin sin.

»Stopimo na cesto, četudi tam nikogar ni, pomeni, da niso prišli,« je predlagal Počasné.

Medtem ko so se spuščali na cesto, je Tone rekel:

»Gosja noga je zmožen, da nas proda vse za kozarec vina.«

»Zdaj ko nimaš več kozarca pred seboj, se tudi ti bojš,« mu je dejal Počasné.

»Pojdimo pri hudičevi krvi! Pokazal vam bom, če se bojim.«

Ko so se čisto počasi spuščali po klečeh in

so se trdno oprli, da bi si ne zlomili vratu, je Spatu potihoma pripomnil:

»Vane Pizzuto je ob tej uri v svoji postelji, on, ki se je hudoval na Gosjo nogo, ker po-baše mešetarino brez vsakega dela.«

»No! Če nečete tvegati svoje kuže, ste morali ostati doma in spati,« je zaključil Počasné.

Nihče ni več znil in Tone je razmišljal, medtem ko je polagal roke predse, da bi videl, kam polaga noge, da bi boš Počasné lahko opustil tako govorjenje, kajti v taki stiski prihaja vsakemu pred oči njegova hiša, s posteljo in z Meno, ki je dremala za vrati.

Pijanec Rok Spatu je nazadnje dejal:

»Naše življenje ni vredno piškavega oreha.«

»Stoj!« so nenadoma začuli vpiti za cestnim zidom.

»Stojte! Stojte vsi!«

»Izdajstvo! Izdajstvo!« so pričeli kričati in bežati po »sciaro«, ne da bi več pazili, kam so stopali.

Toda Tone, ki je že preskočil zid, se je znašel z oči v oči z donom Mihaelom, ki je imel pištolo v roki.

»Pri Madonnini krvi!« je zavpil Nevolja in izvlekel nož. »Pokazati vam hočem, če se bo-jim pištolo!«

Pištola dona Mihaela je ustrelila v zrak, on pa je telebnil kot vol, zadet v prea. Tone je tedaj hotel zbežati, skakal je boljše od srnjaka, toda straže so navale nanj in ga vrgle na tla, medtem ko so strelji iz pušk padali kot toča.

»Kaj bo zdaj moja tnti!« je javkal Loccin sin, medtem ko so ga vezali hujše kot Krišusa.

»Ne stiskajte tako močno, pri Madonnini krvi, saj vidite, da se ne morem več geniti,« je rjovel Tone.